

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 2.6.2005
COM(2005) 234 końcowy

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO
I KOMITETU REGIONÓW**

**Ku globalnemu partnerstwu w społeczeństwie informacyjnym:
wkład Unii Europejskiej w drugą fazę
Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego (WSIS)**

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO
I KOMITETU REGIONÓW**

**Ku globalnemu partnerstwu w społeczeństwie informacyjnym:
wkład Unii Europejskiej w drugą fazę
Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego (WSIS)**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

1. WSTĘP

Po drugim spotkaniu Komitetu Przygotowawczego (PrepCom-2), proces poprzedzający szczyt WSIS (Tunis, 16-18 listopada 2005 r.) wkroczył w fazę decydującą. Powinien zaowocować on uzgodnieniami dotyczącymi dokumentów końcowych przedstawiających konkluzje w sprawie dwóch nierozstrzygniętych kwestii z fazy pierwszej, zarządzania Internetem i mechanizmów finansowania, oraz określić, jaką postać powinno przyjąć wdrożenie WSIS i dalsze działania.

Równolegle do procesu WSIS Unia Europejska UE sama znalazła się w ważkim momencie rozwoju polityki w odniesieniu do społeczeństwa informacyjnego. Komisja wystąpiła niedawno z ważną inicjatywą mającą na celu zwiększenie tempa realizacji strategii lizbońskiej, wspieranie wzrostu gospodarczego, stworzenie większej liczby miejsc pracy oraz zwiększenie integracji. Polityka w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), zawartości oraz badań i rozwoju odgrywa w tym kontekście istotną rolę. W związku z tym Komisja przedstawi wkrótce nową inicjatywę, **i2010**, mającą na celu wykorzystanie potencjału gospodarczego ICT do podniesienia poziomu wzrostu w Europie. Ponadto Komisja przedstawiła niedawno dwa istotne wnioski dotyczące wzmocnienia pozycji Europy w dziedzinie ICT: **siódmy ramowy program w dziedzinie badań i rozwoju (RP7)** oraz **program na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP)**.¹ Ponadto UE dokonała przeglądu swojego wkładu w proces realizacji Milenijnych Celów Rozwoju.² Poza tym UE definiuje swoje stanowisko w trwających negocjacjach z WTO oraz przed nadchodzącą Konferencją Pełnomocników Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego (ITU) w 2006 r.

UE powinna wykorzystać ten impuls oraz proces WSIS w celu wsparcia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w swoich Państwach Członkowskich oraz w krajach partnerskich, w szczególności w regionach powstających i rozwijających się.

¹ i2010 i RP7 patrz poniżej. Część CIP dotycząca polityki w zakresie ICT proponuje przeznaczenie 800 mln EUR w okresie 2007-2013 r. na cele promocji wprowadzenia i stosowania ICT (patrz komunikat prasowy IP/05/391 z 7 kwietnia 2005 r.).

² Przyspieszenie tempa realizacji Milenijnych Celów Rozwoju: wkład Unii Europejskiej, COM(2005) 132 wersja ostateczna; Przyspieszenie tempa realizacji Milenijnych Celów Rozwoju: finansowanie rozwoju i efektywność pomocy, COM(2005) 133 wersja ostateczna; Spójność polityki rozwojowej: Przyspieszenie tempa realizacji Milenijnych Celów Rozwoju, COM(2005) 134 wersja ostateczna; wszystkie z 12 kwietnia 2005 r.

Niniejszy komunikat ma na celu zapewnienie podstaw dla dyskusji na Radzie Telekomunikacyjnej w czerwcu 2005 r., a zarazem przygotowanie wspólnego stanowiska UE przed trzecim spotkaniem Komitetu Przygotowawczego (PrepCom-3, 19-30 września 2005 r.) oraz samym szczytem w Tunisie.

2. PRIORYTETY UE W TUNISIE

Celem UE jest promowanie społeczeństwa informacyjnego dla wszystkich, przy poszanowaniu praw człowieka i wolności słowa oraz różnorodności kulturowej i językowej, zgodnie z Deklaracją Zasad przyjętą podczas pierwszej fazy szczytu.³ Jest to wizja, którą UE będzie popierać podczas drugiej fazy WSIS w celu wzmocnienia wypracowanych już zdrowych podstaw społeczeństwa informacyjnego. W związku z tym wskazane jest **nieotwieranie na nowo debaty dotyczącej kwestii rozstrzygniętych w Genewie**.

UE za swój główny cel w fazie tunezyjskiej uważa przełożenie zasad na działania oraz zainicjowanie wśród wszystkich uczestników powszechnego działania w kierunku **wdrożenia**, z naciskiem na ograniczoną liczbę priorytetów, co pozwoli osiągnąć **wymierne rezultaty**. Słuszność tego podejścia potwierdzają konkluzje ostatniej Rady Telekomunikacyjnej.⁴

Zgodnie z tymi konkluzjami wkład UE w drugą fazę WSIS powinien opierać się na priorytetach i doświadczeniach z zakresu polityki UE opisanych w poniższej sekcji. Komisja uważa zatem za właściwe dokonanie przeglądu pozytywnych trendów w rozwoju sytuacji po pierwszej fazie WSIS oraz promowanie dalszych działań w dziedzinach, w których poczyniono już postępy. W tym celu UE współpracuje również z państwami trzecimi w przypadkach, kiedy przewidziane jest koordynowanie stanowisk w organach międzynarodowych, takich jak WSIS (np. z Rosją, Ukrainą).

2.1. Zachowanie dorobku Genewy

PrepCom-2 wykazał zagrożenia związane z ponownym otwarciem debaty dotyczącej ustalonych już zasad. UE jest przeciwna takim działaniom. Jednakże w razie ponownego otwarcia debaty UE powinna podkreślać wagę, jaką przywiązuje do zasadniczej roli, jaką prawa człowieka odgrywają w społeczeństwie informacyjnym. Rola ta opiera się na szerokim zakresie instrumentów przyjętych przez społeczność międzynarodową w odniesieniu do wolności słowa i opinii oraz swobody otrzymywania informacji, w tym na Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych. Pojawienie się nowych mediów nie powinno służyć jako pretekst do ograniczenia pełnego poszanowania tych praw. Prezentując takie podejście UE może również wykorzystać niedawne działania Rady Europy⁵, oraz ustalenia, jakie sama przyjęła w dziedzinie praw człowieka, w tym Kartę Praw Podstawowych.

W odniesieniu do miejsca drugiego spotkania na szczycie w Tunezji UE zaznacza, że w kilku dziedzinach kraj ten nie spełnia międzynarodowych standardów w zakresie praw człowieka,

³ www.itu.int/wsis/index.html.

⁴ Rada Telekomunikacyjna z 9 grudnia 2004 r.; www.eu2004.nl/default.asp?CMS_TCP=tcpAsset&id=B44C0E30C17A46DA81E62332EA6C2B7AX1X51359X3, str. 16ss.

⁵ Komitet ad-hoc ekspertów ds. społeczeństwa informacyjnego (CAHSI), www.coe.int/t/e/integrated_projects/democracy/02_Activities/00_CAHSI/.

zwłaszcza w odniesieniu do **wolności słowa i zrzeszania się**. Wolności te mają zasadnicze znaczenie dla procesów demokratycznych i wpływają pozytywnie na rozwój ekonomiczny i społeczny. Jako gospodarz WSIS Tunezja ma okazję ustanowienia dobrego przykładu stosując się do genewskiej Deklaracji Zasad i planu działania. UE przywiązuje wielką wagę do pełnego uczestnictwa w WSIS organizacji pozarządowych, w tym z krajów rozwijających się.⁶

W odniesieniu do dokumentów końcowych z Tunisu UE może wziąć pod uwagę podniesienie pewnych kwestii, w odniesieniu do których poczyniono postępy i które powinny być kontynuowane. Od pierwszej fazy WSIS zaobserwować można wymierne rezultaty w przypadku krajów, których gospodarka dopiero powstaje, wynikające ze stworzenia właściwego, sprzyjającego środowiska. UE uważa, że wysiłki w tym zakresie powinny zostać wzmożone poprzez wspieranie dostępu przy zastosowaniu kompleksowych strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego, w tym tworzenia kreatywnej zawartości i zastosowań. Priorytetami powinny być integracja i poprawa życia obywateli, w tym ICT na rzecz demokracji, dobre zarządzanie i zwiększona ochrona w sytuacjach nadzwyczajnych (systemy wczesnego ostrzegania przed katastrofami). Poza tym podkreślić należy rolę aktywnej polityki innowacyjnej w promowaniu ICT.

2.2. Promowanie przyjęcia kompleksowych strategii społeczeństwa informacyjnego

UE stawia sobie za cel zapewnienie nowego bodźca dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego dla wszystkich. Powinno to być wyraźnie odzwierciedlone w decyzjach politycznych oraz znaleźć wyraz w przyjęciu kompleksowych strategii społeczeństwa informacyjnego na poziomie krajowym i regionalnym we wszystkich Państwach Członkowskich ONZ. Strategie te powinny zostać wypracowane w otwartym procesie i obejmować wszystkie zainteresowane strony. UE może wnieść wkład w postaci rozległego doświadczenia w kwestiach strategicznych i regulacyjnych.

Strategie rozwoju społeczeństwa informacyjnego: W ramach nowej **inicjatywy i2010** UE powinna wykorzystać impuls płynący z dwojakiego źródła: z jednej strony ICT wchodzi w okres masowego zastosowania, z drugiej, nadchodzi nowa fala postępu technicznego, powstała dzięki konwergencji branży komputerowej i elektroniki konsumenckiej. Inicjatywa i2010 powinna skupiać się na trzech celach: budowie wspólnej europejskiej przestrzeni informacyjnej; promowaniu innowacji i inwestycji w ICT; a także zapewnieniu integracji, lepszych usług publicznych i jakości życia. Inicjatywa powinna opierać się na mechanizmie wdrożeniowym zbudowanym na benchmarkingu i wymianie najlepszych praktyk oraz na polityce koordynacji z zainteresowanymi stronami.

Środowisko regulacyjne: Europejskie ramy regulacyjne komunikacji elektronicznej weszły w życie w 2002 r. Tam, gdzie wdrożono je konsekwentnie i efektywnie, doprowadziły do rozwoju konkurencji. W razie potrzeby rozwój sytuacji w dziedzinie technologii można uwzględnić w przeglądzie przewidzianym na 2006 r. Poza UE ramy wdrażane będą przez kraje kandydujące oraz zapewnią punkt odniesienia dla licznych państw trzecich.

UE będzie czerpać ze swoich doświadczeń z i2010 i ramami regulacyjnymi komunikacji elektronicznej w regularnym **dialogu zewnętrznym**, prowadzonym z określonymi krajami lub grupami krajów, zwłaszcza z krajami Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz grupą krajów śródziemnomorskich.

⁶ Por. deklaracja końcowa UE z okazji 5 Rady Stowarzyszenia UE/Tunezja, 31 stycznia 2005 r.

2.3. Wykorzystanie dynamizmu i wpływu badań i rozwoju

Europejskie ramowe programy w dziedzinie badań i rozwoju wspierały przedsięwzięcia z dziedziny ICT od lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku. W ramach bieżącego, szóstego programu (2002-2006 r.), 3,6 mld EUR przeznaczono na ICT w ramach priorytetu „Technologie społeczeństwa informacyjnego (TSI)”. W związku z tym, że współpraca międzynarodowa w zakresie badań i rozwoju stanowi również jeden z głównych priorytetów w europejskim programie badań, sumę 315 mln EUR przeznaczono na jej wspieranie.

Niedawno Komisja przyjęła wniosek dotyczący RP7 (2007-2013 r.).⁷ Silny nacisk na ICT powinien zostać utrzymany w celu umożliwienia Europie opanowania dziedziny ITC i kształtowania jej rozwoju w przyszłości w sposób zaspokajający potrzeby społeczeństwa i obywateli. W tym celu na ICT powinno się przeznaczać 1,8 mld EUR rocznie. Nowy priorytet, TSI, powinien skupiać się na technologii, nowych perspektywach ICT (np. relacjach z naukami przyrodniczymi), integracji interdyscyplinarnej oraz na przyszłych i powstających technologiach.

Ponadto wniosek ma na celu wzmocnienie współpracy międzynarodowej w odniesieniu do projektów badawczo-rozwojowych w obszarach tematycznych poprzez: a) otwarcie wszystkich działań dla badaczy z państw trzecich, oraz b) specjalne działania koordynacyjne zorientowane na określone kraje lub grupy krajów (np. zaawansowane kraje uprzemysłowione, kraje wschodzące i rozwijające się, kraje kandydujące).

Wysiłkom tym powinny towarzyszyć działania horyzontalne wspierające współpracę międzynarodową w innych częściach programu ramowego, zwłaszcza w odniesieniu do składników „Zdolności” i „Ludzie”. Powinno to stworzyć nowe możliwości współpracy międzynarodowej.

2.4. Rozwój e-zastosowań i zawartości

Od początku procesu WSIS UE preferuje koncentrowanie się na zastosowaniach priorytetowych, z uwzględnieniem zarówno ich wartości dla obywateli, jak też bezpośredniego zaangażowania organów publicznych w ich wprowadzenie: e-edukacji, e-rządzie, e-zdrowiu oraz ramach e-biznesu. W ramach planu działania e-Europa 2005 stanowiły one priorytety z odpowiednimi celami politycznymi i odzwierciedlały je projekty finansowane w ramach programu ramowego w dziedzinie badań naukowych i rozwoju oraz międzynarodowa współpraca w dziedzinie ICT między UE i państwami trzecimi.

W ramach **partnerstwa eurośródziemnomorskiego (EuroMED)** realizowane są regionalne projekty pilotażowe w zakresie zdrowia, innowacji i edukacji, handlu elektronicznego, turystyki i kultury. Stworzono dwie sieci: EUMEDIS w celu zapewnienia łączności między europejskimi i śródziemnomorskimi ośrodkami badawczymi, oraz EUMEDCONNECT, w celu ułatwienia wzajemnej łączności między śródziemnomorskimi uczelniami i ośrodkami badawczymi.

Program unijny dla **krajów Ameryki Łacińskiej, @LIS** (Sojusz na rzecz Społeczeństwa Informacyjnego) obejmuje dziewiętnaście zastosowań ICT w czterech priorytetowych sekto-

⁷ Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego oraz demonstracji (2007 do 2013 r.), COM(2005)119 wersja ostateczna, 6 kwietnia 2005 r.

rach: lokalnego e-rządu, e-edukacji i różnorodności kulturowej, e-zdrowia publicznego i e-integracji. W ramach programu @LIS również utworzono trzy sieci, mianowicie urzędów regulacyjnych, badaczy i zainteresowanych podmiotów. Ponadto promuje on wyraźne i międzynarodowe normy.

Dla **krajów azjatyckich** UE wprowadziła program **Asi@ICT**. Obejmuje on sześć dziedzin: rolnictwo, edukację, e-rząd, środowisko, zdrowie i transport. Zmierza on do wytworzenia rozbudowanych i trwałych stosunków technologicznych i ekonomicznych między Azją a Europą. Ponadto osiągnięto porozumienia dwustronne z Chinami i Indiami. W 2003 r. zorganizowano „Tydzień społeczeństwa informacyjnego UE-Chiny”, po którym nastąpił szerszy dialog między UE a Chinami w sprawie społeczeństwa informacyjnego.

Po podpisaniu wspólnego stanowiska AKP-UE dotyczącego społeczeństwa informacyjnego na rzecz rozwoju Komisja Europejska zwiększyła swój wkład finansowy w ramach pomocy rozwojowej w mające związek z ICT projekty. Około 110 mln EUR z **Europejskiego Funduszu Rozwoju** przeznaczono na finansowanie szerokiego zakresu działań, od projektu z zakresu e-handlu we Wspólnym Rynku dla Wschodniej i Południowej Afryki do kontynentalnego programu zapewniającego monitorowanie środowiska Afryki dla zrównoważonego rozwoju (AMESD).

Ponadto w okresie 2003-2008 r. instrument inwestycyjny, który stanowi fundusz 2,2 mld EUR zarządzany przez **Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)** i przeznaczony na rozwój sektora prywatnego, zapewniał będzie środki finansowe, w tym kapitał wysokiego ryzyka, na wsparcie promocji wzrostu w sektorze prywatnym oraz mobilizacji kapitału krajowego i zagranicznego na ten cel. EBI uzupełni tą kwotę sumą 1,7 mld EUR z własnych środków.

Ponadto **program partnerski UE-AKP ProInvest**, dysponujący funduszami w wysokości 110 mln EUR promuje inwestycje i przepływ technologii do małych i średnich przedsiębiorstw działających w kluczowych sektorach, w tym ICT. Programem kieruje Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, będące instytucją grupy państw AKP i UE, w ramach Umowy z Kotonu.

2.5. Wykorzystanie potencjału ICT na rzecz rozwoju

W ramach Milenijnych Celów Rozwoju (MDG) podstawowym założeniem polityki rozwojowej UE jest redukcja ubóstwa w największym możliwym stopniu. Wyjaśnia to, dlaczego UE przywiązuje tak wielką wagę do zniesienia tzw. przepaści cyfrowej oraz wykorzystania potencjału ICT jako narzędzia polityki rozwojowej.

Na szczególną uwagę zasługuje sytuacja krajów Afryki Subsaharyjskiej. Opóźnienie w rozwoju infrastruktury (sieci szkieletowych i łączy lokalnych) stwarza zagrożenie izolacji całych regionów kontynentu afrykańskiego. Mechanizmy rynkowe same w sobie nie wystarczą do zapoczątkowania procesu wzrostu, który byłby zarówno trwały, jak i obejmował całe terytorium. Dlatego też wymagana może być interwencja sektora publicznego. Wraz ze swymi afrykańskimi partnerami, zwłaszcza z Nowym Partnerstwem na rzecz Rozwoju Afryki (NEPAD)⁸ oraz we współpracy z bankami rozwoju i sektorem prywatnym, UE nadal prezentuje pozytywne podejście do inicjatywy mającej na celu rozwój infrastruktury na kontynencie afrykańskim. Ponadto niezbędne są działania szkoleniowe zapewniające niezbędne umiejęt-

⁸ Strategiczne ramy odnowy Afryki opracowane na 37 szczycie Organizacji Jedności Afrykańskiej w lipcu 2001 r., patrz www.nepad.org.

ności z zakresu ICT pracownikom i szerszej populacji. Można tego dokonać w partnerstwie z sektorem prywatnym i przemysłem ICT.

Z drugiej strony w odniesieniu do ICT i rozwoju często zaniedbuje się aspekt zawartości ICT. Jednakże stworzenie i wzmocnienie branży zajmującej się zawartością w krajach rozwijających się wiąże się ze znacznymi korzyściami: *społecznymi*, gdyż w ten sposób społeczeństwo otrzymuje zawartość od operatorów pozostających w bliskim kontakcie z nim, jego potrzebami, oczekiwaniami i wymaganiami; *kulturalnymi*, gdyż pomoże to utrzymać przy życiu lokalne kultury oraz pozwoli na przedstawienie ich reszcie świata, w ten sposób chroniąc i wzbogacając różnorodność kulturową; *ekonomicznymi*, gdyż zwiększa to zatrudnienie na poziomie lokalnym, wykorzystuje własne zasoby odnawialne oraz stanowi źródło dochodu, jeżeli wytwory takie są eksportowane.

3. OPINIA UE NA TEMAT KWESTII NIEROZSTRZYGNĘTYCH

Zasadniczymi zagadnieniami omawianymi podczas drugiej fazy WSIS są kwestie, które pozostały nierozstrzygnięte po szczycie w Genewie: mechanizmy finansowania likwidacji przepaści cyfrowej oraz zarządzanie Internetem.

3.1. Mechanizmy finansowania

Mechanizmy finansowania likwidacji przepaści cyfrowej w krajach rozwijających się stanowiły jedno z najbardziej kontrowersyjnych zagadnień podczas pierwszej fazy WSIS. Jako że nie udało się osiągnąć porozumienia, zdecydowano utworzyć grupę zadaniową ds. mechanizmów finansowania (ang. Task Force on Financial Mechanisms), której zadaniem jest „*dogłębna analiza właściwości tych mechanizmów z punktu widzenia wykorzystania ICT na rzecz rozwoju*”.

Jednocześnie prezydent Wade z Senegalu poparł utworzenie dobrowolnego Funduszu Solidarności Cyfrowej (ang. Digital Solidarity Fund). Jego inicjatywa została przychylnie przyjęta przez kraje afrykańskie oraz, szerzej, rozwijające się. Ustanowienie DSF nastąpiło dnia 14 marca 2005 r. w Genewie. Fundusz został utworzony jako fundacja podlegająca przepisom prawa szwajcarskiego, założona w Genewie i wspierana przez szereg społeczności lokalnych/regionalnych (miasta Genewa, Lyon, samorząd baskijski).⁹

W oparciu o ustalenia zawarte w sprawozdaniu TFFM Rada UE przyjęła 17 lutego konkluzje dotyczące mechanizmów finansowania¹⁰, stwierdzające, „*że nowy fundusz ONZ nie byłby efektywnym instrumentem zlikwidowania przepaści cyfrowej*” oraz że „*potrzebne jest bardziej wszechstronne podejście w celu mobilizacji zasobów ludzkich, finansowych i technologicznych*”. Stanowisko UE w sprawie dobrowolnego DSF opiera się na czterech kryteriach: fundusz ma siedzibę w Genewie, ma charakter dobrowolny, ma charakter uzupełniający wobec istniejących mechanizmów i prezentuje podejście uwzględniające liczne zainteresowane podmioty.

Podczas spotkania PrepCom-2 przyjęto i uzgodniono brzmienie konkluzji dotyczących sprawozdania TFFM, zgodnych ze stanowiskiem UE.¹¹ W razie ponownego otwarcia negocjacji

⁹ Patrz www.dsf-fsn.org/eu/15c-en.htm

¹⁰ www.eu2005.lu/en/actualites/conseil/2005/02/17ecofin/17ecofin.pdf, str. 19ss.

¹¹ Patrz www.itu.int/wsisis/preparatory2/pc2/index.html.

na późniejszym etapie UE wyjaśni swoje poglądy partnerom, kładąc szczególny nacisk na konkluzje sprawozdania TFFM: fundusz nie może być *jedyną* odpowiedzią na potrzeby finansowe, przeciwnie, realne zaangażowanie w wykorzystanie istniejących mechanizmów powinno doprowadzić do osiągnięcia konkretnych i wymiernych wyników.

Ponadto zgodnie z konkluzjami Rady lutowej, UE poinformuje swoich partnerów o możliwych środkach, projektach i programach. W tym celu Komisja i Państwa Członkowskie planują publikację ulotki wyjaśniającej, jak kraje rozwijające się mogą w skuteczniejszy sposób włączyć ICT w swoją politykę rozwojową.

3.2. Zarządzanie Internetem

Zgodnie z genewskim planem działania, Sekretarz Generalny ONZ utworzył grupę roboczą ds. zarządzania Internetem (ang. Working Group on Internet Governance) mającą za zadanie a) opracowanie definicji roboczej zarządzania Internetem; b) określenie odnośnych zagadnień polityki publicznej; c) wypracowanie wspólnego zrozumienia odpowiednich ról i obowiązków rządów, istniejących organizacji międzyrządowych i międzynarodowych oraz innych forów, a także sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego; oraz d) przygotowanie sprawozdania na temat wyników tych działań, które zostanie przedstawione podczas drugiej fazy WSIS.

Jak ogłoszono w jednym z poprzednich komunikatów¹², Komisja korzysta obecnie z prac dyrektorów generalnych Państw Członkowskich, którzy spotykają się regularnie pod jej przewodnictwem. Od czasu pierwszego zebrania dnia 17 marca 2004 r. spotkali się już ośmiokrotnie.

Wśród priorytetów określonych przez grupę dyrektorów generalnych, kwestia umiędzynarodowienia i zarządzania podstawowymi zasobami Internetu, a mianowicie systemem nazw domen, adresami IP i systemem serwerów głównych (ang. root servers), wydaje się być jednym z głównych zagadnień obecnie omawianych.

UE uważa, że nowy model współpracy jest potrzebny w celu uwydatnienia założeń zawartych w Deklaracji Zasad WSIS w odniesieniu do zasadniczej roli wszystkich zainteresowanych stron w zarządzaniu Internetem, w tym rządów, sektora prywatnego, społeczeństwa obywatelskiego oraz organizacji międzynarodowych. Istniejące mechanizmy zarządzania Internetem powinny być oparte na bardziej solidnej demokratycznej, przejrzystej i wielostronnej podstawie, z silniejszym naciskiem na interes wszystkich rządów w zakresie polityki publicznej.

Nowy model powinien opierać się na następujących zasadach:

- (1) nie powinien zastępować istniejących mechanizmów ani instytucji, lecz opierać się na istniejących strukturach zarządzania Internetem, ze szczególnym naciskiem na komplementarność między wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w proces: rządami, sektorem prywatnym, społeczeństwem obywatelskim i organizacjami międzynarodowymi;

¹² Ku globalnemu partnerstwu w społeczeństwie informacyjnym: Następstwa genewskiego światowego szczytu w sprawie społeczeństwa informacyjnego (WSIS), COM(2004) 111 wersja ostateczna, 17 lutego 2004 r.

- (2) nowy model współpracy między sektorem publicznym i prywatnym powinien przyczyniać się do trwałej stabilności i solidności Internetu poprzez uwzględnienie zagadnień polityki publicznej mających związek z kluczowymi aspektami zarządzania Internetem.

UE uważa, że rządy mają szczególną misję i obowiązek wobec swoich obywateli i że ich rola w tym nowym modelu współpracy powinna skupiać się przede wszystkim na kwestiach zasadniczych polityki publicznej bez jakiegokolwiek zaangażowania w działania bieżące.

Ponadto UE powinna zdecydowanie potwierdzić swoje zaangażowanie w realizację zasad architektury Internetu, w tym interoperacyjności, otwartości oraz zasady „end-to-end”.

Wspólne podejście członków UE należących do WGIG do odnośnych zagadnień dotyczących jego zadań zapewniają wytyczne z zakresu zarządzania Internetem przyjęte przez COREPER dnia 13 października 2004 r.¹³ Zarysowują one główne zagadnienia, które należy uwzględnić z punktu widzenia UE, oraz wzywają do współpracy w Radzie, tam, gdzie jest to konieczne.

4. DALSZA DROGA

Rozpoczęła się dyskusja dotycząca możliwego mechanizmu zapewnienia właściwego wdrożenia genewskiego planu działania oraz politycznych skutków szczytu. Mechanizm wdrożeniowy uwzględnia konsekwencje techniczne pod względem monitorowania bieżących działań, natomiast konsekwencje polityczne dotyczą potencjalnego procesu w ramach systemu ONZ po zakończeniu WSIS.

4.1. Mechanizm wdrożeniowy

Główne agencje ONZ uczestniczyły aktywnie w procesie WSIS i powinny kontynuować swoje zaangażowanie. ITU, jako agencja wspierająca, zajmie się większością zagadnień mających związek z sieciami komunikacji elektronicznej, rozwojem dostępu i łączności. Pozostałe agencje będą rozwijać inicjatywy w swoich dziedzinach (patrz załącznik 2). Ponadto odniesienia WTO dotyczące liberalizacji telekomunikacji oraz powiązanych sektorów działalności Banku Światowego okazały się efektywne w promowaniu szerszego zastosowania ICT, a zatem bezpośrednio istotne dla prac WSIS.

Jako główni adresaci planu działania, rządy, sektor prywatny i społeczeństwo obywatelskie przygotują działania. Plan działania i dokumenty końcowe przyjęte w Tunisie zapewnią ramy odniesienia, pytanie brzmi jednak: jak koordynować i wzmacniać efekty synergii między różnymi inicjatywami?

UE jasno wykazała, że mechanizm taki powinien być prosty, efektywny i oparty na działaniach zdecentralizowanych w istniejących ramach systemu ONZ. Powinien on wykorzystywać w działaniu otwartą metodę koordynacji¹⁴ i promować synergie między inicjatywami, zapewniając pełne wykorzystanie potencjału ICT.

¹³ Dokument 13085/04 TELECOM 148.

¹⁴ Mechanizm taki został wprowadzony w UE przez Radę Europejską w Lizbonie w marcu 2000 r. jako środek rozpowszechniania najlepszych praktyk oraz osiągania konwergencji w związku z realizacją uprzednio zdefiniowanego celu strategicznego. Patrz konkluzje lizbońskie, ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/00100-r1.en0.htm.

4.2. Ocena

Sekretariat Wykonawczy WSIS zainicjował proces oceny działalności związanej z planem działania, prowadzonej przez różnych uczestników. UE przedstawiła dokument zarysujący szeroki wachlarz działań prowadzonych na poziomie UE oraz przez Państwa Członkowskie. Dokument włączono do bazy danych ITU/WSIS, z której można go pobrać.¹⁵

Ocena jest pierwszym krokiem w procesie wdrożeniowym i powinna być kontynuowana także po szczycie w Tunisie, zgodnie z zamierzeniami Sekretariatu WSIS. Jednakże wystąpić może potrzeba ulepszenia struktury bazy danych i powiązanych publikacji. Ponadto w sprawozdaniu końcowym z oceny powinna znaleźć się szczegółowa analiza wpływu, jaki wywierać może ta baza danych jako punkt odniesienia dla polityki zainteresowanych stron.

4.3. Realizacja postanowień WSIS

Oprócz mechanizmu wdrożeniowego następne spotkanie PrepCom dotyczyć będzie realizacji postanowień szczytów WSIS w Genewie i Tunisie. Zgodnie ze stanowiskami zajmowanymi przez UE poprzednio, Komisja jest przeciwna automatycznemu zwołaniu ponownego spotkania na szczycie po pięciu lub dziesięciu latach, opowiada się natomiast za ocenami *ad hoc*, przeprowadzanymi w razie potrzeby, w tym dotyczącymi zarządzania Internetem. Komisja uważa, że zagadnienie przepaści cyfrowej powinno być ściśle powiązane z Milenijnymi Celami Rozwoju. Wymiar ten powinien zatem zostać włączony do ustalonego, szerszego procesu realizacji Milenijnych Celów Rozwoju.

UE powinna ściśle monitorować decyzje podejmowane przez Sekretarza Generalnego ONZ w tym zakresie i odpowiednio koordynować swoje stanowisko.

5. KONKLUZJE

Podobnie jak w poprzedniej fazie, UE będzie w stanie przemawiać jednym głosem oraz wpływać na debatę w trakcie procesu przygotowawczego oraz spotkania WSIS. Wyzwaniem jest obecnie przekonanie naszych partnerów, że społeczeństwo informacyjne nie jest pojęciem zamkniętym i że musimy być przygotowani na dalszą ewolucję w kierunku społeczeństwa opartego na wiedzy. W tym kontekście sprawą priorytetową powinno być przełożenie uzgodnionych już zasad na rzeczywiste działania, co umożliwi obywatelom czerpanie korzyści z ICT oraz przygotuje ich na przyszłe wyzwania związane ze zmianami ekonomicznymi, technicznymi i społecznymi oraz z ludzką kreatywnością.

¹⁵

www.itu.int/wsis/stocktaking/index.html.

Załącznik 1

Główne wydarzenia przed drugim Światowym Szczytem Społeczeństwa Informacyjnego (WSIS)

18-20 kwietnia 2005 r.	Trzecie spotkanie grupy roboczej ds. zarządzania Internetem (WGIG), Genewa.
Maj 2005 r.	Oczekiwany początek prac międzysesyjnych (Zespół Przyjaciół Przewodniczącego, negocjacje w sprawie mechanizmu wdrożeniowego WSIS), Genewa.
14-17 czerwca 2005 r.	Ostatnie spotkanie grupy roboczej ds. zarządzania Internetem (WGIG), Genewa.
1 lipca 2005 r.	Oczekiwana publikacja sprawozdania WGIG.
18 lipca 2005 r.	Publiczna prezentacja sprawozdania WGIG.
15 sierpnia 2005 r.	Ostateczny termin zgłaszania uwag do sprawozdania WGIG przez zainteresowane strony.
19-30 września 2005 r.	PrepCom-3, Genewa.
16-18 listopada 2005 r.	Druga faza Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego, Tunis.

Załącznik 2

Organy ONZ uczestniczące w procesie WSIS oraz ich możliwa rola we wdrożeniu WSIS

Organ/agencja ONZ	Pełna nazwa	Możliwy zakres kompetencji ¹⁶
SG ONZ	Sekretarz Generalny ONZ	Globalne kompetencje Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego (WSIS).
ZO ONZ	Zgromadzenie Ogólne ONZ	Rezolucja 56/183 (21 grudnia 2001 r.) Zgromadzenia Ogólnego ONZ zatwierdziła zwołanie WSIS.
UNDESA	Departament Społeczno-Ekonomiczny ONZ	Koordinacja ogólna; e-rząd.
ITU	Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny	Infrastruktura ICT; budowanie zdolności; zaufanie i bezpieczeństwo; współpraca międzynarodowa i regionalna.
UNESCO	Organizacja Narodów Zjednoczonych d/s Oświaty, Nauki i Kultury	Dostęp do informacji i wiedzy; budowanie potencjału w tej dziedzinie; e-nauka; różnorodność kulturowa i językowa; media; wymiar etyczny społeczeństwa informacyjnego.
WGIG	Grupa robocza ds. zarządzania Internetem	Grupa <i>ad-hoc</i> utworzona przez Sekretarza Generalnego ONZ w celu wypracowania wspólnego zrozumienia zarządzania Internetem.
TFFM	Grupa robocza mechanizmów finansowania	Grupa <i>ad-hoc</i> utworzona przez Sekretarza Generalnego ONZ w celu dokonania przeglądu mechanizmów finansowania ICT.
UNDP	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju	Milenijne Cele Rozwoju; współpraca międzynarodowa i regionalna.
UN ICT TF	Grupa zadaniowa ONZ ds. ICT NB: Jej mandat wygasa z końcem 2005 r. Trwają rozmowy na temat utworzenia Globalnego Sojuszu na rzecz ICT i Rozwoju, który kontynuowałby prace grupy zadaniowej.	Milenijne Cele Rozwoju; współpraca międzynarodowa i regionalna.
FAO	Organizacja Narodów Zjednoczo-	e-rolnictwo.

¹⁶ Ta lista ma charakter orientacyjny i nie zakłada żadnego stanowiska UE w sprawie struktury mechanizmu wdrożenia WSIS.

	ných ds. Wyżywienia i Rolnictwa	
ILO	Międzynarodowa Organizacja Pracy	e-zatrudnienie.
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia	e-zdrowie; e-środowisko.
WIPO	Światowa Organizacja Własności Intelektualnej	Zaufanie i bezpieczeństwo.
WMO	Światowa Organizacja Meteorologiczna	Usuwanie skutków katastrof.
UNCTAD	Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju	Koordinacja rozwoju.
UNITAR	Instytut ONZ ds. Szkoleń i Badań	Współpraca z władzami lokalnymi.
UNEP	Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska	e-środowisko.